

เทศน์เช้า วันที่ ๑๔ เมษายน ๒๕๖๑

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะนะ วันนี้วันพระ วันพระ ๑๕ คำ วันพระใหญ่ด้วย วันพระใหญ่ เราชาวพุทธ เราระลึกถึงพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ วันพระเป็นวันแสวงหาบุญกุศลของเรา แต่วันพระนี้มันตรงเทศกาลใด เทศกาลสงกรานต์ เทศกาลสงกรานต์มันเป็นประเพณีวัฒนธรรม มันเป็นวิถี มันเป็นวิถีชีวิตของเรา ถ้าเป็นวิถีชีวิตของเรา มันเป็นวันขึ้นปีใหม่ วันขึ้นปีใหม่เขาให้เริ่มต้นชีวิตใหม่

เริ่มต้นชีวิตใหม่ เราจะทำบุญกุศล เพราะในพระพุทธศาสนา ลัทธิศาสนาอื่นเขาก็ทำบุญกุศลของเขา ทำบุญกุศลของเขาเพื่ออะไร ทำบุญกุศลของเขา เห็นไหม ในครอบครัว สถาบันที่มั่นคงที่สุดคือสถาบันครอบครัว ถ้าในครอบครัวใดมีความมั่นคง ในครอบครัวใดมีความไว้นิ่งเชื่อใจ ในครอบครัวใดที่ยังสนทนาปราศรัยกันได้ ในครอบครัวถ้าพูดกันไม่ได้ มันมีการขัดแย้งกันในครอบครัว ในครอบครัวนั้นมันจะไม่มีความสุข

ฉะนั้น ความสุข สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี ถ้ามันมีความขัดแย้ง มีต่างๆ เพราะอะไร เพราะเราต้องการปรารถนาของเรา เราต้องการปรารถนาของเรา เขาก็ต้องการปรารถนาของเขาเหมือนกัน ถ้าเขาต้องการปรารถนาของเขามันก็มีความขัดแย้งใช่ไหม เราก็ลดลง ลดทิวภูมิมานะลดความเห็นของเราลง เราพยายามแก้ไขเขา เดี่ยวเขาจะกลับขึ้นมาได้ไหม แต่ถ้าเราเอาน้ำมันสาดเข้าไป มันไม่มีผลดีหรอก ความรุนแรงไม่สร้างผลดีกับสิ่งใดๆ ทั้งสิ้น ความรุนแรง เห็นไหม มันมีแต่ความเข้าใจใจ

วันนี้วันพระ ถ้าวันพระ เราระลึกถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาไปเที่ยวสวนเห็นคนเกิด คนแก่ คนเจ็บ คนตาย ถ้าเห็นคนเกิด คนแก่ คนเจ็บ คนตาย มันต้องมีฝั่งตรงข้ามที่ไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตาย พระพุทธศาสนานี้สุดยอดยอดเยี่ยม ยอดเยี่ยมคืออะไร ยอดเยี่ยมคือไม่ต้องมาเกิดไง ไม่ต้องมาแบกรับภาระความทุกข์

อย่างนี้อีกไง ความแบกรับภาระความรกรุงรังที่เราปรารถนา ถ้าเราปรารถนา ถ้าใครสมความปรารถนา เป็นความสุขๆ มันเป็นวิถีชีวิต

หน้าที่การงานของคน อาชีพของคน คุณิ วิถีชีวิตของพระ เวลาแจกอาหาร นี่ไง วิถีแห่งกรรมฐานเขาไม่คลุกคลี เขาไม่มั่วสุม ถ้าไม่มั่วสุม สิ่งใดที่มันเป็นความจำเป็นใช้ใหม่ คนเราเกิดมานะ มันต้องมีปัจจัยเครื่องอาศัย พระก็ต้องมีอาหารไปยังชีพ พอยังชีพขึ้นมา ถวายทานๆ ถึงเวลาแล้วไม่มีมารยาสาโดย ไม่มีมาลยหน้าลยตา เรามีความเจตนาจากบ้านแล้วนะ เราก็ถวายด้วยหัวใจของเรา

เรายื่นถวายไปแล้ว ผู้ที่เขารับแล้วเขาจะตักอาหารใส่บาตร ตักอาหารใส่บาตรแล้วแต่ธาตุขันธ์ของคนใช้ใหม่ บางคนแพ้สิ่งใด บางคนไม่ต้องการสิ่งใด การแพ้นะ ไม่ใช่ปรารถนาเอาว่าเอาพุงใหญ่พุงโต กินอย่างหมู กินเสร็จแล้วก็นอน ไม่ใช่อย่างนั้น เขาพิจารณาของเขา

วิถี วิถีชีวิตของโยม วิถีชีวิตของพระ เห็นใหม่ วิถีชีวิตของพระ เราทำเพื่อวิถีชีวิตของพระ ถ้าเราทำเพื่อวิถีชีวิตของพระแล้ว สิ่งทีกระทำๆ มันเป็นวัฒนธรรมของเราไง มันเป็นวัฒนธรรมประเพณี

ช่วงนี้เป็นช่วงวันสงกรานต์ พอสงกรานต์เขาให้กลับไปเยี่ยมพ่อเยี่ยมแม่ ให้มีความกตัญญูกตเวที พ่อแม่ปู่ย่าตายายอยู่ที่บ้าน ได้เห็นลูกหลานขึ้นมาบอบอ่อนนะ ความบอบอ่อน มันมีความบอบอ่อนในครอบครัว ถ้ามีความบอบอ่อนในครอบครัว เราระลึกถึงกันนะ มันไม่มีสิ่งใด มันจะอึดคัดขาดแคลนก็ไม่ใช่ไร ขอให้กลับมาเห็นหน้ากันเถิด ไม่ต้องเอาสิ่งใดมาเพื่อเซ็ดหน้าชูตา แต่หัวใจนี้สำคัญๆ ความระลึกถึงกันอยู่อันนั้นสำคัญมากนะ ถ้าสำคัญมาก แล้วเวลาพระพุทธศาสนา วิถีชีวิต แล้วชีวิตจริงๆ ละทุกข์ใหม่ ชีวิตจริงๆ มันอยู่ที่ไหน ความจริงๆ มันอยู่ที่ไหน

ความจริงมันซ้อนๆ กันนะ ผลประโยชน์มันทับซ้อนๆ กัน เราก็บอกว่าเราอยากจะมีมั่นคงกับทางโลกๆ...ทางโลกมันคงมันเป็นการตลาด การตลาดมันคง องค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาสอนถึงวิถีแห่งความจริงนะ สรรพสิ่งในโลกนี้เป็นอนิจจัง สิ่งใดเป็นอนิจจัง สรรพสิ่งในโลกนี้เป็นอนิจจัง ไม่มีความมั่นคง ไม่มีความแน่นอน แปรปรวนอยู่ตลอดเวลา สิ่งใดเป็นอนิจจัง สิ่งนั้นเป็นทุกข์ สิ่งที่เป็นทุกข์ๆ เป็นทุกข์เป็นยาก เวลาอะไรพลัดพรากไปแล้วเป็นทุกข์ เป็นยาก ความทุกข์นั้นเป็นอนัตตา ไม่มี

ความทุกข์นั้นเป็นอนัตตา ความทุกข์ที่เรายึดมั่นถือมั่น เพราะอะไร เพราะเรามีสิ่งใดสม ความปรารถนา เราก็มีความสุข สิ่งใดที่ไม่สมความปรารถนา เราก็มีความทุกข์ แล้วความทุกข์ เราก็ยึดมั่นถือมั่น ทั้งๆ สิ่งที่เราปรารถนา ยศถาบรรดาศักดิ์สิ่งใดมันไม่จริงสักอย่างหนึ่ง ไม่จริง สักอย่างหนึ่งก็ยึดมั่นถือมั่นว่าเป็นของเราๆ ใจ มันเป็นอนิจจัง มันก็แปรสภาพของมันไป มัน แปรสภาพของมันไป เป็นความทุกข์ ความทุกข์นั้นมันก็ไม่ใช่ความจริง ความทุกข์นั้นก็ไปยึดมั่น อีก ยึดมั่นอีก ความทุกข์เป็นของเรา เราเป็นความทุกข์มาก ยึดมาก เสียใจมาก เดือดร้อนมากๆ

เดือตร้อนมากขนาดไหน ถ้ามีใครปลอบหัวใจ ใครมีความปลุกปลอบ ปีสองปีมันก็ลืม ความทุกข์มันก็หายไปแล้ว มันเป็นอนัตตา แต่มันเป็นอนัตตาโดยสัจจะความจริงในธรรมะของ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มันไม่เป็นอนัตตากับเรา เรารากเลือด เราทุกข์ยากจนกระอัก เลือด อนัตตาตรงไหน มันจะเป็นอนัตตาๆ นี่ไง พระพุทธศาสนาสอนตรงนี้ไง องค์สมเด็จพระ สัมมาสัมพุทธเจ้าสอน สอนเรื่องอย่างนี้ไง นี่วิถีแห่งชาวพุทธ วิถีแห่งพุทธะๆ พุทธะมันอยู่ที่ไหน พุทธะคือผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน

โยมจากบ้านมาวัดมาภาวนากันนี้ โยมยังหาตัวตนของตนไม่เจอ ถ้าใครหาตัวตนของตน เจอ ทำความสงบของใจเข้ามาได้ มันเกิดความมหัศจรรย์ใจ

พระพุทธศาสนาสอนเข้ามาที่ใจของสัตว์โลก แล้วเวลาเราสอนเข้ามา เราสอนเข้ามาที่ อารมณ์ สอนเข้ามาที่ความรู้สึก เพราะเราเห็นวัฒนธรรม คุวัดของเราสิ ฝรั่งเศสเหมือนกัน โอ๊ย! สวยงามทั้งนั้นเลย มีชื่อเสียงทั้งนั้นนะ มันมาจากไหนละ มันมาจากวัฒนธรรม ผู้ที่จิตใจเขาเป็น บุญกุศลเขาได้ก่อสร้างขึ้นมา มันสวยงามไปหมด มันคูดีไปหมด เห็นไหม มันคูดีไปหมด

นี่ก็เหมือนกัน เรามาวัดมาภาวนา เราหาหาสิ่งใด สิ่งที่เป็นวัฒนธรรมมันเกิดมาจากไหน ก็เกิด มาจากความคิด เกิดมาจากเจตนาของคน แล้วเจตนาของคน เรามาวัดมาภาวนาเราก็มาด้วยเจตนาของ เรา แต่เราหาตัวเราไม่เจอใจ ถ้าเราหาตัวเราไม่เจอ เพราะเราทำความสงบของใจเราไม่ได้ใจ ถ้าทำ ความสงบของใจเราเข้ามาได้ นี่วัตรกรรมฐานๆ วัตรกรรมฐานเขาถึงไม่คลุกคลีกันใจ เขาถึง พยายามเป็นสัพปายะ หาที่สงบ หาที่วิเวกเพื่อค้นคว้าหาใจของตน ถ้าใครค้นคว้าหาใจของตน นี่ อริยทรัพย์ ทรัพย์ที่มีค่ามหาศาล

แก้วแหวนเงินทองขึ้นมาแล้วแต่มันคือของค่า แต่หัวใจของคนมันไม่มีความคือของค่า แก้วแหวน ขนาดไหนคืออายุขัย หัวใจไม่เคยแก่ หัวใจมันแก่เป็นใหม่ ถ้าหัวใจมันแก่เป็น เวลามันแก่แล้ว

มันรู้วาระของมันแล้วมันต้องมีสติปัญญาของมันสิ นี่หัวใจมันแก้ไม่เป็นใจ เว้นแต่เด็ก เด็กอยากเป็นผู้ใหญ่ไฉน เพราะมันอยากเป็นอิสระ ไม่อยากให้ใครครอบงำ เด็กมันอยากจะโตขึ้นมา แล้วพอโตขึ้นมาแล้วละ ทุกข์นำคุณเลย เพราะโตแล้วต้องรับผิดชอบ เรามีครอบครัว เรามีสถานะความรับผิดชอบของเราใช่ไหม

นี่ใจ พระพุทธศาสนาที่ว่าสุดยอดๆ ตั้งแต่วิถีแห่งพุทธะ วิถีแห่งชาวพุทธ เทศกาลสงกรานต์ เราก็ทำบุญกุศลเพื่อความ สุข ความสงบ ความดีงามในครอบครัวของเรา ก่อน ปู่ย่าตายายเขาเอากระดูกอัฐิไปวัด ไปบั้งสุกุด เขาระลึกถึงนะ ระลึกถึงรากเหง้าของเราใจ เรามีรากเหง้าเรามีที่มาที่ไป เรามีมาทั้งนั้นนะ นี่สิ่งที่ทำบุญกุศลเพื่อครอบครัว แล้วพระพุทธศาสนาสอนนั้นนะวิถีชีวิต

แล้วชีวิตจริง ชีวิตจริงก็เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะใจ ชีวิตจริงก็สิ่งที่ว่าเราจะต้องไปตามเวรตามกรรมของเราใจ ถ้าไปตามเวรตามกรรมของเรานะ คนที่มีสติปัญญาเขาจะสร้างแต่คุณงามความดีของเขา

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนนะ ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว เวลาหลงตาทำนสอนนะ ใครจะทำเลวร้ายอย่างไรเรื่องของเขาจะ เราจะทำคุณงามความดีกัน เราจะทำคุณงามความดีกัน

เราทำคุณงามความดี คุณงามความดีให้เป็นสัจจะเป็นความจริง ไม่ใช่ทำคุณงามความดีแบบโลกๆ ใจ ทำคุณงามความดีแบบโฆษณาชวนเชื่อใจ ไอ้อย่างนั้นมันโฆษณากันไปเป็นกระแสใจ นี่ใจ นี่วิถีแห่งพุทธะ มันวิถีชีวิตของสังคม

แต่วิถีของเรา สงบระงับ เข้าสู่โคนไม้ เข้าสู่เรือนว่าง เราค้นคว้าหาสัจจะความจริงของเราขึ้นมา ถ้าเป็นสัจจะความจริงขึ้นมา ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าชี้เข้ามาที่หัวใจของเราใจ ถ้าชี้เข้ามาที่หัวใจของเราใจ หายใจเข้านิกพุท หายใจออกนิกโธ

หายใจเข้านิกพุท หายใจออกนิกโธ ใน ๓ โลกธาตุนี้ไม่มีสิ่งใดเป็นที่พึ่งได้เลย เห็นไหม ระลึกถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นพุทธานุสติ ระลึกถึง หายใจเข้านิกพุท หายใจออกนิกโธ ถ้ามันไม่ได้ก็หายใจนิกหมัโม สังโฆ ระลึกถึงพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ของเรา

ระลึกถึงพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ พุทธานุสติ ธัมมานุสติ สังฆานุสติ สิ่งที่เราอยู่กับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตลอดภัย ตลอดภัยที่ไหน ตลอดภัยที่มันไม่ไปกว้านเอาอะไรมาเผาตนเองไง เวลาคิด คิดว่าตัวเองเก่งกล้าสามารถทั้งนั้นนะ แต่ไม่รู้ว่าจะวิชาความไม่รู้ของตนมันหลุดกระชากลากไปขนาดไหน “ธรรมะเป็นอย่างนั้น ธรรมะเป็นอย่างนั้น”...เป็นอย่างไร เป็นอะไร เอาความจริงมาจากไหน ไม่มีความจริงเป็นสัจจะความจริง

ถ้าเป็นสัจจะความจริง เป็นปัจจัยตัดง สันทิฏฐิโก เวลาเดียวใครตัดอาหารแล้ว ในสำหรับของคน ใครมีอาหารสิ่งใดในงานของคน ตักใส่ปากของคน รสชาติอาหารอันนั้นมันก็เข้าสู่ลิ้นของคน หัวใจได้สัมผัส สติ สติมันก็ยับยั้งความคิดความฟุ้งซ่านได้ทั้งหมด ความคิดความฟุ้งซ่านในหัวใจของเราเนี่ย ที่มันเผาผลาญในใจของเราอยู่เนี่ย ถ้ามีสติสัมปชัญญะมันยับยั้งได้หมด อ้อ! สติเป็นอย่างนี้ๆ รู้จักสติ แล้วเวลาผู้ที่ประพฤติปฏิบัติไป ครูบาอาจารย์นะ จากสติเป็นมหาสติ มหาสติมันคิดว่านี่อีกหลายเท่า มันมีสติอัตโนมัติอีกนะ

เขาว่า “สติตัวจริง สติตัวปลอม”...ไม่ใช่หรือก มิฉฉาหรือสัมมา มิฉฉาสติ สัมมาสติ ถ้าเป็นสัมมาสติถูกต้องดังามทั้งนั้นนะ มันมีผิดกับถูก ถ้าเป็นมิฉฉามันก็ผิดไปหมดเลย ถ้าเป็นสัมมาก็ถูกไปหมดเลย ถ้าอภัยากฤต ชื่อบื้อๆ นะอภัยากฤต ไม่รู้ว่าอะไรเป็นอะไรเลย

นี่ไง สิ่งของมันเป็นจริงๆ ขึ้นมา ถ้ามันมีสติสัมปชัญญะมันก็ยับยั้งความฟุ้งซ่านของเราได้ ถ้าความฟุ้งซ่านของเรา ยับยั้งสิ่งที่มันยุเหยในหัวใจเราได้ ถ้ายับยั้งสิ่งที่มันยุเหยหัวใจเราได้ มันเหมือนนะ ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนว่า เหมือนคนเราแบกก้อนหินมาก่อนหนึ่ง แบกของหนักมาทั้งชีวิต แล้ววางลงได้ๆ สิ่งของมันพัวพันในหัวใจที่มันบีบคั้นในหัวใจ ถ้ามันวางลงได้ๆ วางลงได้ด้วยสัมมาสมาธิ เพราะมันมีสติสัมปชัญญะคุ้มครองมัน

ถ้ามันวางแล้วก็ยังหายใจเข้านึกพุท หายใจออกนึกโธต่อไปจนกว่ามันพุทโธไม่ได้ พุทโธไม่ได้ เป็นอิสระ เป็นอัปปนาสมาธิ นั่นนะสำคัญมาก จูติจิต จิตเดิมแท้ที่ส่องใส จิตเดิมแท้ที่ผู้ข้ามพ้นกิเลส

จิตส่องใสคืออวิชา จิตส่องใส นั่นนะคือพญามาร ส่องใสๆ เพราะส่องใสเดี๋ยวมันก็จะเสรำหมอง ส่องใสเดี๋ยวมันก็จะไหลลงไปอีกแล้ว เห็นไหม มันจะส่องใสขนาดไหนมันต้องมีสติ มีปัญญารักษา รักษาเพราะอะไร เพราะที่นั่นพอมันส่องใส กิเลสมันสงบตัวลงชั่วคราว กิเลสมัน

สงบตัวลงชั่วคราว ทางทฤษฎีเขาบอกว่า หินทับหญ้าๆ ใ้พวกสมณะๆ ใ้พวกโธ ใ้พวกหินทับหญ้า

มึงไม่ได้ทับหรือก บ้านมึงรก รกทั้งบ้านเลยแล้วกันแหละ ถ้ามึงได้ทับไว้ บ้านมึงจะสะอาด ถ้าบ้านสะอาด มันมีพื้นที่ว่างให้ได้จัดการ ทำสิ่งใดให้มันเกิดขึ้นมาในหัวใจขึ้นมาได้ หินทับหญ้าๆ ผู้ที่เขา มีสติปัญญาของเขา เขาใช้วิปัสสนาของเขา ถ้าเขาใช้วิปัสสนาของเขา ถ้าไม่ได้ หินทับหญ้าเลย มันมีแต่หญ้าเขาเอาไว้เลี้ยงวัว หญ้าเขาเอาไว้เลี้ยงวัว ไม่ใช่ที่อยู่อาศัยของคน ที่อยู่อาศัยของคน หินทับหญ้า หินทับหญ้ามันก็เป็นหินทับหญ้า มันเป็นข้อเท็จจริงของมันอย่างนั้นนะ แต่ถ้ามันเป็นจริงๆ ขึ้นมามันจะเกิดภาวนามยปัญญาขึ้นมา

นี่ถ้าพูดถึงวันนี้วันพระ วันพระเราระลึกถึงพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ คือระลึกถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ระลึกถึงพุทธะของเรา ถ้าระลึกถึงพุทธะของเรา ถ้าจิตมันสงบ มันจะมีความมหัศจรรย์ในใจของเรา ถ้ามหัศจรรย์ในใจของเรา

นี่พูดถึงว่า เราเป็นชาวพุทธ ถ้ามันเทศกาลสงกรานต์มันก็เป็นเทศกาล มันเป็นเทศกาลเทศกาลหนึ่ง ถ้าเป็นเทศกาลหนึ่ง เรามีสติปัญญาของเรา ไม่ไปเหลวไหลไปกับเขา เราเอาแต่คุณงามความดีไป

เวลาครูบาอาจารย์ท่านสอนนะ กินไก่เขากินแต่เนื้อไก่ กระจุกไก่เขาไม่กิน กินปลาเขากินแต่เนื้อปลา เขาไม่กินก้างปลา ก้างปลากินไม่ได้ ในทุกเทศกาลมันก็มีทั้งนั้นแหละ เราแสวงหาแต่ประโยชน์ สิ่งใดที่เกิดโทษ สิ่งใดที่ทำแล้วมันไม่ดีเลย ไม่ทำๆ

ถ้าเรามีสติปัญญา เราทำของเราอย่างนั้น มันเป็นวิถีชีวิต มันเป็นวัฒนธรรม แต่หัวใจของเราน่าสงสารนะ ใ้วัวเหวนะ ในสโมสรสันนิบาตทุกดวงใจว่าเหว เราเกิดมาจากไหน เราจะช่วยเหลือเจือจานกันได้ตรงนี้ ใครเจ็บไข้ได้ป่วยแทนกันได้ ใครจะตายแทนกันได้

เวลาเรามีคุณธรรมนะ พระอานนท์ ถ้าเวลาเขาไสขังนาพาภิร้อออกมา ขวางขังแทน สละชีวิตแทน นี่เราคิดได้ แต่คนเรามีเวรมีกรรม คนเรานะ มันมีอายุขัย คนคนนั้นต้องเป็นไปตามกรรม กรรมคือการกระทำของเขา ใครรักษาสุขภาพดี ใครดูแลหัวใจดี สุขภาพเขาก็ไม่ต้องไปจ่ายเงินมาก ถ้าเขารักษาสุขภาพใจที่ดี เขาก็มีความสุขของเขา มีความสุขของเขาแล้วพอถ้า

มันสุขภาพกายก็แย่ สุขภาพจิตก็แย่ แย่ไปทั้งนั้นนะ นี่ไง สิ่งนี้มันเป็นกรรมของสัตว์ๆ ใ
อยู่ที่การรักษา พอการรักษาเข้ามา เข้ามาสติปัญญาของเรา เข้ามาการกระทำของเรา

วันนี้ชวนขวยกันมาๆ มาทำบุญกุศลของเรา นี่มาทำบุญกุศล มาทำบุญกุศลตั้งแต่หัวใจ
มันอยากมา หัวใจมันอยากมาคือเจตนา เจตนาชวนขวยพากันมา การกระทำนั้นมันเป็นบุญกุศล
ทั้งนั้น ถ้าบุญกุศลทั้งนั้น ฟังธรรมๆ ตอกย้ำถึงสติสัมปชัญญะของเรา

บุญมันคืออะไร บุญนะ บุญมันคือความสุขใจ บุญมันคือความตั้งมั่นของเรา ไม่วอกแวก
แฉ ไม่เหลวไหลไปกับใครทั้งสิ้น มันมีความตั้งมั่นของมัน สุขโต ถ้าจิตปัจจุบันนี้เป็นสุขโต เวลา
ตายมันไปไหน ถ้ามันตาย สิ่งที่เขา เวลามันตายมันก็ลอยขึ้นที่สูงไซ้ไหม ก้อนหินที่มันหนัก
หน่วง เวลามันตายมันก็ตกลงต่ำไป

นี่ไง สุขโต ถ้าจิตเป็นสุขโต สวรรค์ในอก นรกในใจไง สวรรค์ในอก นรกในใจ พูดถึงถ้า
มันเป็นจริงเป็นจังขึ้นมาะ ถ้าเป็นจริงขึ้นมา มันมีรสมีชาติ ถ้าไม่มีรสไม่มีชาติ รสของธรรม
ชนะซึ่งรสทั้งปวง รสของสติธรรม รสของสมาธิธรรม รสของปัญญาธรรม ปัญญาที่มันฟาดฟัน
รสในโลกนี้ ในโลกนี้เขามีอะไรที่มันยอดเยี่ยมมันนะ รสของธรรมชนะหมด มันชนะในหัวใจ
ของเรา

พอมันชนะเสร็จแล้ว อย่าดูถูกความนิ่งอยู่ของพระอริยเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธ
เจ้าอยู่โคนต้นโพธิ์ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านอยู่ในป่าในเขาของท่าน หัวใจที่มันชนะทุกๆ
อย่างแล้ว โอ้โฮ! มันสุดยอด อยู่ที่ไหนก็มีความสุขใจ อยู่ที่ไหนก็ยอดเยี่ยมของมันใจ ใจนี้สำคัญ
มาก

แต่ตอนนี้มันเป็นจี้กลาก ลามปาม หัวใจเราจี้กลาก มันไม่มีความสุขหรอก มันอยู่ใน
หัวใจเราทั้งนั้นนะ แต่เราพยายามสำรอก ตั้งสติ ทำบุญกุศลก็เพื่อเหตุนี้ บุญกุศลมันเป็นการสร้าง
อำนาจวาสนาบารมี คำว่า “บารมี” คนที่มีบารมีเขาจะตั้งมั่น คนที่มีบารมี ใครจะยุ่งแคงระแคง
มันมีจุดยืนของมัน ถ้ามีบารมีนะ ใครจะดิฉินนินทา ยืม แต่คนที่ไม่มีบารมีนะ ไม่ต้องเข้ามา
หรอก ลมพัดมันก็ล้มแล้ว ไม่มีใครว่า มันก็คิดเอาเองนะ เขาว่าๆ นี่คนที่ไม่มีบารมี

นี่ไง เรามาทำบุญกุศลของเราเพื่อสร้างอำนาจวาสนาบารมีของเราให้เรามีจุดยืนใจ แม้แต่
เขาดิฉินนินทายังไม่หวั่นไหว เพราะมันปากเขา จริงหรือไม่จริงนั่นอีกเรื่องหนึ่ง เวลาใครพูด เขา

พูดได้ทั้งนั้นนะ แต่มันจริงหรือเปล่า มันเป็นอย่างนั้นจริงหรือเปล่า แล้วมันจริงหรือเปล่า ถ้าเรามี
บารมีนะ คำว่า “บารมี” คนที่มันมีเครดิต คนที่ทำคุณงามความดีมา คนอื่นเขาไม่เชื่อหรืออก เขา
เชื่อการกระทำของคนคนนั้น

นี่ไง เราทำความดีๆ ที่เรามาทำกันอยู่นี้เราสร้างอำนาจวาสนาบารมี ถ้าสร้างอำนาจวาสนา
บารมีแล้วมันยอมรับความคิดต่าง ยอมรับความเห็นของเขา แล้วเอามาวิเคราะห์วิจัยของเราเอง
เราเป็นคนฉลาด เราเป็นคนเลือกๆ เราเป็นคนเลือกเอง จริงหรือจริง จริงหรือเท็จ

แล้วเวลากวาวาไปแล้วนะ ถ้าคนกวาวาเป็น จริงอย่างเดียว สติก็สติจริงๆ ถ้าสติจริงๆ มัน
ถึงยับยั้งความคิด ยับยั้งความฟุ้งซ่านได้ ถ้าเป็นสมาธิจริงๆ สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี มันสุข
จริงๆ ถ้าเป็นความจริงนะ ถ้ามันเป็นความจริงจริงๆ อยู่ในหัวใจจริงๆ แล้ว แล้วถ้าเป็นกวาวามย
ปัญญาจริงๆ เป็นความจริงขึ้นมาแล้วนะ อย่างอื่นเข้ามายุ่งไม่ได้เลย ไร้สาระ ไร้สาระเพราะ
สมมุติ บัญญัติ วิมุตติ

สมมุติคือเรื่อง โลกๆ ที่มันแหกปากกันอยู่นี้ สมมุติ

บัญญัติคือธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

วิมุตติในใจของผู้ที่ประพฤติปฏิบัติแล้ว จริงแท้ๆ นี้คุณค่าของพระพุทธศาสนา

ฉะนั้น พูดถึงว่า เป็นวิถีแห่งพุทธะก็ชีวิตของเรา วัฒนธรรมของเรา ถ้าใครจะ ได้ความจริง
ขึ้นมา ต้องมานั่งหลังขาดหลังแข็งหาหัวใจของตน

ได้หัวใจของตนแล้ว หินทับหญ้าๆ ฝีกหัดบ้านของเรา ก่อร่างสร้างตัวขึ้นมา มีคุณธรรม
ขึ้นมาในหัวใจนั้น นี่มันเป็นอกุปปรกรรม อฐานะที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลง สรรพสิ่งในโลกนี้เป็น
อนิจจัง แต่คุณธรรมอันนั้นตายตัวแน่นอน คุณธรรมอันนั้น ไม่ใช่อนิจจัง ไม่ใช่อนัตตา
เป็นอกุปปรกรรม อฐานะที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลง อะคือเป็นอื่นไปไม่ได้ อรหันต์ๆ ก็อะเหมือนกัน
อรหันต์ ไม่เปลี่ยนแปลง ไม่หันไปไหน อยู่กับพุทธะแท้ๆ เอวัง